

Danyýel kitaby — ýüz on sekizinji

Iýerusalime edilýän pygamberlik duýduryşy: ahyrzaman wakalarynyň nyşanly beýany

Jeff Pippenger
2024-03-05

63-nji ýyldan 70-nji ýyla çenli, “Iýerusalimiň köçelerinde ýokary-aşak gezip, şäheriň üstüne geljek betbagtçylyklary yglan eden” adamyň wagyz eden ýedi ýyllyk duýduryşy, öňden Iýerusalime berlen üç ýarym ýyllyk duýduryş bilen nusgalanypdy: ilki Mesihiň gullugynda, soň bolsa üç ýarym ýyl şägirtleriň gullugynda. Öňki makalalarda eýýäm görkezilişi ýaly, Iýerusalimiň weýran edilmegi haçda ýa-da soňra Stefanyň daş bilen öldürilmeginde amala aşyrylyp bilnerdi, emma Hudaýyň uzak sabyrlylygy şäheriň we halkyň üstüne düşjek hökümni yza süýşürdi.

“Onuň üstüne kimiň üstüne düşse, ony kül-uşak eder.” Mesihi ret eden halk tiz wagtda öz şäherleriniň we öz milletleriniň heläk edilýändigini görmelidiler. Olaryň şöhraty döwler, ýeliň öňündäki tozan ýaly pytradylar. Olary näme heläk etdi? Ol, eger onuň üstünde gurup bolsadylar, olaryň howpsuzlygy boljak gaýa boldy. Bu, äsgerilmedik Hudaýyň ýagşylygydy, ýüz öwrülen dogrulykdy, ähmiýet berilmedik merhemetdi. Adamlar özlerini Hudaýa garşy goýdular, we olaryň gutulyşy bolmaly zatlaryň bary olaryň heläkçiligine öwrüldi. Hudaýyň ýaşayş üçin bellän zatlarynyň baryny olar ölüm üçin diýip tapdylar. Ýehudylaryň Mesihi haça çüýlemeginiň içinde Iýerusalimiň heläki bardy. Kalwariýada dökülen gan olary bu dünýä üçin-de, geljek dünýä üçin-de heläkçilige çümüren agram boldy. Hudaýyň merhemetini ret edenleriň üstüne höküm inende, beýik ahyrky günde hem şeýle bolar. Olaryň büdremeginiň gaýasy bolan Mesih şonda olaryň gözüne ar alýan dag ýaly görünär. Onuň ýüzüniň şöhraty, dogrular üçin ýaşayş bolan şol şöhrat, erbetler üçin ýok ediji ot bolar. Ret edilen söýgi, äsgerilmedik merhemet sebäpli günäkär ýok ediler.

“Isa köp sanly mysallar we gaýtalanyp duran duýduryşlar arkaly Hudaýyň Ogluny ret etmegiň ýewreýler üçin nähili netijä getirjekdigini görkezdi. Bu sözler arkaly Ol ähli döwürlerde Özüni Halasgäri hökmünde kabul etmekden ýüz öwürýänleriň hemmesine ýüzlenýärdi. Her bir duýduryş olar üçindir. Masgaralanan ybadathana, tabyn bolmadyk ogul, galp bagbanlar, äsgermezlik edýän gurluşykçylar — bularyň her biriniň her bir günäkäriň durmuşynda öz meňzeşi bardyr. Eger ol toba etmese, olaryň öňünden şkillendiren hökümi onuňkydyr.” The Desire of Ages, 600.

Adamyň Iýerusalime şaýatlyk eden ýedi ýyllyk döwri ilkinji gabawda her biri müň iki ýüz altmyş günden ybarat bolan iki deň döwre bölünipdi. Şol ýedi ýyl Iýerusalimiň weýran edilmegini aňladýardy, Mesihiň hem-de şägirtleriň gulluklarynyň ýedi ýyly bolsa Iýerusalimiň weýrançylygynyň başlangyjyny aňladýardy; Isa bolsa ahyry elmydama başlangyç arkaly görkezýär. Şeýle hem şol ýedi ýyl demirgazyk patyşalygyna garşy bolan “ýedi wagt” arkaly öňden şkillendirilipdi; ol hem her biri müň iki ýüz altmyş ýyldan ybarat bolan iki deň döwre bölünipdi.

Häzirki Rim butparaz we papalyk Rimiň göni we ruhy Iýerusalimi depgilän taryhyny gaýtalanda, hem-de häzirki Rim 63-nji ýyldan 70-nji ýyla çenli dowam eden iki duýduryş döwri bilen baglanyşykly şol adamyň iki taryhyny gaýtalanda, hem-de häzirki Rim Mesih bilen şägirtleriň üç ýarym ýyl dowamynda Iýerusalime girip-çykyp ýören iki döwri arkaly şekillendirilen taryhy gaýtalanda, soňky günlerde, “wagt indi ýokdur” bolsa-da, biri-birinden aýry iki döwür äşgär bolar.

Şol iki döwrüň in soňkusy, häzirki Rimiň ýakyn wagtda geljek Ýekşenbe kanuny arkaly onuň ölümlý ýarasy sagaldylansoň, wepadar mukaddeslere garşy soňky yzarlamasyny amala aşyran nyşanly kyrk iki aýdyr. Şol nyşanly kyrk iki aý iki döwrüň ikinjisidir we häzirki Rimiň ýerine ýetiriji höküminiň döwrüdür. Ol döwür Laodikiýadaky Adventizmde diri bolanlaryň derňew hökümi bilen önünden gelinýär.

Göni manydaky Iýerusalime duýduryşy ýetiren adam Titusiň gabawynda öldi. Ol weýrançylyk wagtynda däl-de, weýrançylygyň önünden bolan gabaw döwründe öldi, çünki Iýerusalimiň weýrançylygynda bir hem mesihi heläk bolmady.

“Ýedi ýylyň dowamynda bir adam Iýerusalimiň köçeleri bilen ýokary-aşak gezip, şäheriň başyna gelmeli betbagtçylyklary jar edip durdy. Gije-gündiz ol şu wagşy matam aýdymy bilen zarynlaýardy: ‘Gündogardan bir ses! günbatardan bir ses! dört ýelden bir ses! Iýerusalime garşy bir ses we ybadathana garşy bir ses! gelin alýan ýigitlere we gelinlere garşy bir ses! tutuş halka garşy bir ses!’—Ibid. Bu täsin jandar zyndana taşlandy hem-de gamçylanyp jezalandyryldy, emma onuň dodaklaryndan hiç bir şikaýat çykmany. Kemsitmä we azar bermä ol diňe şeýle jogap berýärdi: ‘Betbagtçylyk, betbagtçylyk Iýerusalime!’ ‘betbagtçylyk, betbagtçylyk onuň ýaşajylaryna!’ Onuň duýduryş nidası, önünden aýdyp geçen gabawy mahalynda öldürilýänçä, kesilmedi.” Uly göreş, 29, 30.

Ol adam gabaw wagtynda öldi, emma soňky weýrançylykda däl; soňky weýrançylyk bolsa synag möhletiniň ýapylmagyny we soňky ýedi belany aňladýar. Şonuň üçin ol adam ilkinji gabawda Iýerusalimi terk etmek baradaky habaryň nyşanydyr. Şonda hristianlar gaçyp gitdiler, we ilkinji üç ýarym ýylyň dowamynda ol adam Iýerusalimde ölmeýän bir toparyň nyşany boldy, ikinji üç ýarym ýylyň dowamynda bolsa synag möhletiniň ýapylmazýandan ön ölyän in soňky hristianlaryň nyşanydyr. Birinji döwürde ol ýüz kyrk dört müňi kesgitleýär, ikinji üç ýarym ýyllyk döwürde bolsa ikinji döwürde ölyän beýik mähelläni aňladýar.

Erkegiň habary taryhçy tarapyndan ýazga alyndy we ol alty ses arkaly görkezildi. Ahyrynda ol zyndana atylanynda, onuň yedinji we in soňky habary Iýerusalim we onuň ýaşajylary üçin: “waý, waý” boldy. Ýazga alnan ilkinji “ses” “gündogardan gelen ses” boldy, onuň in soňky habary bolsa “waý” boldy. Onuň habarynyň ilkinji bölegi bilen in soňky bölegi, Yslamy aňladýan mukaddes kitapdaky nyşandyr, çünki Yslam Mukaddes Kitapda “gündogaryň” perzentleridir, olar bolsa “gündogar şemaly” arkaly görkezilýär. Onuň in soňky habaryndaky “waý” sözüniň gaýtalanmagy, Ýer ýüzüniň patyşalarynyň üç gezek: “Waý, waý, şol beýik şäher” diýip gygyrýan pursadynda, Häzirki Babiliň soňuny şöhlendirýär. Ylham kitabynyň on sekizinji babyndaky üç aýatda “alas” diýip terjime edilen grek sözi, sekizinji babyň on üçünji aýatynda “waý” diýip terjime edilýär.

Soň men görüp eşitdim: asmanyň ortasyndan uçup barýan bir perişde gaty ses bilen şeýle diýýärdi: «Ýere ýaşaýanlaryň halyna wah, wah, wah! Çünki heniz surnaý çalmaga taýyn duran beýleki üç perişdäniň surnaý sesleri gelýär!» Ylham 8:13.

Ol adamyň “wah, wah” diýip jar etmegi üç waýyň üç esse ulanylyşyny aňladýar; çünki birinji Waýyň düzüm bölekleri, ikinji Waýyň düzüm bölekleri bilen “setir üstüne setir” utgaşdyrylanda, üçünji Waýyň düzüm böleklerini kesgitleýär; edil şonuň ýaly, on sekizinji bapda ýeriň patyşalarynyň “wah, wah” diýip üç gezek aýtmagy-da birinji we ikinji Waýlar arkaly tassyklanyşy ýaly üçünji Waýy aňladýar. Ol adamyň habarynyň başlangyjy we soňy üçünji Waýyň yslamyň habaryny öňden nusgalandyryýardy.

Onuň habarynyň ilkinji beýany “gündogardan” gelen bir ses boldy, “gündogar” bolsa Yslamyň nyşanydyr, ýöne ol şol bir wagtda gündogardan çykýan möhürleýji perişdäniň hem tanadylyşydyr.

Şulardan soň men ýeriň dört burçunda duran dört perişdäni gördüm; olar ýeriň dört ýelini saklap durdylar, şonuň üçin ýel ne ýere, ne deňze, ne-de haýsydyr bir agaja ösüp bilmeýärdi. Men gündogardan çykyp gelýän başga bir perişdäni hem gördüm; onda diri Hudaýyň möhri bardy. Ol ýere we deňze zyýan ýetirmäge ygtyýar berlen şol dört perişdä gaty güýçli ses bilen ýüzlenip şeýle diýdi: «Hudaýymyzyň hyzmatkärleriniň maňlaýlaryna möhür basýançaň, ne ýere, ne deňze, ne-de agaçlara zyýan ýetiriň». Möhürlenlenleriň sanyny eşitdim: Ysraýyl ogullarynyň ähli taýpalaryndan möhürlenlenler ýüz kyrk dört müňdi. Ylham 7:1–4.

Karmel dagyndaky Ylýasyň wakasynda, ol deňze seredip bir buludy gören mahaly, günbatara seredýärdi, çünki Karmel dagy Ortaýer deňziniň golaýynda ýerleşýär.

Ýedinji gezekde ol şeýle diýdi: Ine, deňizden adamyň eline meňzeş kiçijik bir bulut galýar. Ol hem diýdi: Git-de, Ahaba aýt: Arabany taýýarla-da, aşak düş, ýagyş seni saklamaz ýaly. 1 Patyşalar 18:44.

Ylýas günbatara, Ortaýer deňziniň tarapyna ýüzlenen bolardy. Luka ýazgysynyň on ikinji babynda Mesih Öz habarynyň bölünişik habarydygy barada aýdýar.

Meniň ýer ýüzüne parahatçylyk getirmäge gelendigimi öýdýärsiňizmi? Size aýdýaryn: ýok; tersine, bölünişik getirmäge geldim. Çünki mundan beýläk bir öýde baş adam bölüner: üçüsi ikä garşy, ikisi üçe garşy bolar. Ata ogluna garşy, ogul atasyna garşy bölüner; ene gyzyna garşy, gyz enesine garşy; gaýynene gelnine garşy, gelin gaýynenesine garşy bolar. Ol halka hem şeýle diýdi: Günbatardan buludyň galýandygyny gören wagtyňyz, dessine: «Ýagyş geler» diýýärsiňiz; hakykatdan-da şeýle bolýar. Günorta ýeliniň öwüsýändigini gören wagtyňyz bolsa: «Yssy bolar» diýýärsiňiz; ol hem ýerine ýetýär. Eý, ikiýüzlüler! Siz asmanyň we ýeriň keşbini saýgarýarsyňyz; onda näme üçin şu döwri saýgarmaýarsyňyz? Luka 12:51–56.

Iýerusalime iberilen ilçiniň habary Alfa bilen Omeganyň goluny göterýär, çünki başlangyç bilen ahyrzamanyň özi üçünji Wanyň Yslamyny kesgitleýär, hem-de “gündogaryň” sesi bilen bir wagtda Yslamyň habaryny möhürleýji habar hökmünde kesgitleýär. “Günbatardan” gelen “ikinci ses” iň soňky ýagşy, ýagny ahyrky ýagşy kesgitleýär, ähli pygamberler hem soňky günlere ýüzlenýärler. “Günbataryň” habary soňky ýagşyň habarynyň nyşany bolup, ol ybadat edýänleriň iki synpyny

emele getirýär. Bir synp soňky ýagşyň habaryny tanap bilmeýär, sebäbi olar “bu wagty saýgarmaýarlar.”

Habarçynyň habarynyň indiki bölegi “dört şemalyň” sesidir; bu hem möhürleme habarydyr, hem-de üçünji Wajyň üsti bilen şekillendirilişi ýaly, Ýslamyň gaharly aty baradaky habardyr. Ondan soňky bölek Iýerusalime we ybadatahana garşydyr; şeýlelikde ol ähli pygamberleriň habaryny kesgitleýär, ýagny halas bolmak baradaky ynamyny Mesihde däl-de, ybadathanada we Hudaýyň saýlanan halky hökmünde öz mirasynda esaslandyrandyklary sebäpli, daşyndan geçilip gidilýän adamlaryň bir toparyny tanadýar. Olar mukaddes taryhyň dowamynda: “Rebbiň ybadathanasy, Rebbiň ybadathanasy bizdiris” diýip yglan edýänler hökmünde görkezilenlerdir. Iýerusalime we ybadatahana garşy habar Laodikýä habarydyr.

Mukaddes Ruhň güýji bilen ybadathananyň janlandyrylmaýandygyna haýran galmaga zerurlyk ýok. Erkekler we aýallar Mesihni beren öwüt-ündewini bir gyra goýýarlar. Gazap we açgözlük ýeňşi gazanýar. Jan ybadathanasy pislikden doludyr. Mesih üçin orun ýokdur. Adamlar özleriniň ýoýulan ýollaryna eýerýärler. Olar Halaskäriň sözlerine gulak asmaýarlar. Özlerini öz ellerine tabşyryp, käýinjileri we duýduryşlary ret edýärler; ahyrsoňy çyradanyň öz ornundan aýrylmagyna we ruhy paýhasyň ynsan pikirleri bilen bulaşmagyna çenli baryp ýetýärler. Gullukda kemçilikli bolsalar-da, özlerini aklap: “Rebbiň ybadathanasy, Rebbiň ybadathanasy bizdiris” diýýärler. Olar öz hyýallarynyň nuruna eýermek üçin Hudaýyň kanunyny bir gyra süýşürýärler.” Review and Herald, April 8, 1902.

Soňra habarçy duýduryş habarynyň sesini, “setir üstüne setir” usulynyň nyşany hökmünde, ýigitleriň we gelinleriň garşysyna göterdi; çünki ahyrky günleriň pygamberlik setiri, Nuhuň günlerindäki pygamberlik setiri nähili bolan bolsa, edil şonuň ýaly bolar: olar nikalaşyp ýören mahaly, ýok ediji sil olaryň dünýewi maksatly-hyýallaryny we meýilnamalaryny gaplap geçmäge taýýar bolupdy.

Mukaddes Kitap soňky günlerde adamlaryň dünýä işlerine, lezzete we baýlyk gazanmaga bütinleý beriljekdiklerini yglan edýär. Olar ebedi hakykatlara kör bolarlar. Mesih şeýle diýýär: “Nuhuň günleri nähili bolan bolsa, Ynsan Oglunyň gelişi hem şonuň ýaly bolar. Sebäbi tupandan öňki günlerde, Nuh gämä giren gününe çenli, olar iýip-içýärdiler, öýlenýärdiler we durmuşa çykýardylar; tupan gelip, olaryň ählisini sweptirip äkidýänçä, muňa düşünmediler; Ynsan Oglunyň gelişi hem şonuň ýaly bolar.” Matta 24:37–39.

Şeýle-de bu gün hem şeýledir. Adamlar, Hudaý ýok ýaly, asman ýok ýaly, ahyret ýok ýaly, peýda gazanmagyň we nebis isleglerini kanagatlandyrmagyň yzynda howlугyp barýarlar. Nuhuň günlerinde sil baradaky duýduryş adamlary öz erbetlikleriniň içinde tsgindirmek we olary toba çagyrmak üçin iberilipdi. Şeýle hem, Mesihniň ýakyn wagtda geljekdigi baradaky habar adamlary dünýewi zatlar çümüp gitmekden oýarmak üçin niýetlenendir. Ol, olaryň ebedi hakykatlara düşünçesini oýarmak üçin berilýär, şeýlelikde olar Rebbiň saçagyna edilen çakylyga gulak assynlar.

Hoş Habaryň çakylygy bütin dünýä berilmelidir — “her bir millete, taýpa, dile ve halka.” Vahiy 14:6. Duýduryş hem-de merhemetiň soňky habary öz şöhraty bilen tutuş ýeri nurlandyrmalydyr. Ol adamlaryň ähli gatlaklaryna — baýlara-da, garyplara-da, beýiklere-de,

peslere-de — ýetmelidir. Mesih şeýle diýýär: “Ýollara we haýat boýlaryna çykyň, olary içeri girmäge mejbur ediň, öýüm dolsun.” Mesihniň Görelde Sapaklary, 228.

Duýduryşyň soňky bölegi öňki parçagda aýratyn nygtalýar. “Bütün halka” garşy çykýan ses hökmünde beýan edilen habar halas bolmak üçin hoş habaryň talaplaryny ýerine ýetirmegiň zerurdygyny aýan edýän ebedi Hoş Habardyr. Ebedi Hoş Habaryň ilkinji talaby Hudaýdan gorkmakdyr, we şol gorky diri Hudaýyň Ogluny bolan Mesih haça biziň günälerimiziň çykardygy hakykatyna esaslanýar.

Iýerusalime iberilen habarçynyň hyzmatynyň ýedi ýylynyň dowamynda bolan her bir unsur baky Hoş Habary aňladýardy; bu bolsa edil Mesihniň biziň eýýamymyzyň 27-nji ýylyndan 34-nji ýylyna çenli köp adamlar bilen ähti tassyk eden ýedi ýylynda wagyz edilen şol bir Hoş Habardyr. Şeýle hem ol ahyrzamanyň soňky iki döwründe jar edilýän baky Hoş Habardyr we ol soňky ýagşyň habaryna mahsus bolup, üçünji Betbagtçylygyň Ýslam habarydyr. Ol ýüz kyrk dört münüň möhürlenmegini, bugdaý bilen haşal otlaryň aýrylmagyny, haşal otlaryň Laodikiýa ýagdaýyny we pygamberligiň üç gatly ulanylyşyny soňky ýagşyň usulynyň nyşany hökmünde kesgitleýär; bu usul bolsa “setir üstüne setir”dir.

Şol taryhdaky ýedi ýylyň habary pygamberlik taýdan Mesihe degişli habaryň we işiň iň ilkinji agzalyşynyň bir bölegi bolan “ar alyş günleriniň” içinde ýerleşdirilendir; Onuň habary we işi bolsa soňky günlerde ýüz kyrk dört mün tarapyndan gaýtalanylmalydyr. Şonda olar öz habarlaryny pygamberlik taýdan “Hudaýyň ar alyş günleriniň” çäginde kesgitleýärler. Hudaýyň “ar alyşy” barada Mukaddes Ýazgylarda görkezilen iki sany bibliýa nusgasy bardyr: Onuň Öz halkyna garşy ar alyşy hem-de Onuň duşmanlaryna garşy ar alyşy.

Lewileriň ýigrimi altynjy babyndaky “ýedi wagt” Hudaýyň Öz gozgalaňçy halkynyň üstüne inderýän aryny görkezýär, we şol ar hem mukaddes ýer bilen goşunyň göni manyda hem-de ruhy manyda depelenmegini öz içine alýar. Mukaddes ýeriň we goşunyň depelenmeginiň nyşanlylygy içinde Hudaýyň Öz duşmanlarynyň üstüne inderýän arynyň nyşanlylygy hem görkezilýär. Ahyrky günlerde Hudaýyň Öz halkyna garşy aryny tizden geljek Ýekşenbe kanuny wagtynda Laodikiýa Adventizmini agzyndan çykaryp taşlamagy hökmünde görkezilýär. Şol ýol belgide Onuň Häzirki Babiliň üstüne inderýän ary hem başlanýar.

Laodikiýaly adventizmiň üstünden ýaşaýanlara degişli derňew hökümi, onuň yz ýanyndan bolsa Tiriň jelebine hem-de onuň müneni we üstünden höküm sürýäni bolan haýwana degişli ýerine ýetiriji höküm gelýär; hut şu, her bir görnüşüň täsiriň amal bolýan ahyrky günleriň pygamberlik taryhydyr. Her bir görnüş şol iki pygamberlik döwre degişli edilmelidir, çünki soňky ýagmyryň usulyýeti pygamberlik çyzygynyň üstüne pygamberlik çyzygyny ulanmakdyr. Şol iki taryhyň başynda Isa bir “alamaty” kesgitledi; ol, şol pursatda ýaşaýanlaryň ýer ýüzüniň taryhynyň iň soňky neslindedigini subut edýär.

Birinji döwür 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda ýüz kyrk dört münüň möhürlenmegi başlananda başlandy. Luka ýigrimi birde Mesihniň görkezýän “alamaty” şol ýolgörkeziji belginiň çäginde goýuldy.

Bu öwrenişi indiki makalada dowam etdireris.

“Indi, doganlar, Hudaý bizden çyra göterýän adam bilen bilelikde öz ornymyzy eýelemegimizi isleýär; biz ýagtylygyň bolan ýerinde we Hudaýyň surnaýa anyk bir ses beren ýerinde öz ornumyzy eýelemek isleýäris. Biz surnaýa anyk bir ses bermek isleýäris. Biz başagaýlykda bolduk, şübhe bolduk, we ybadathanalara ölmek howpy abanýar. Emma indi bu ýerde şeýle okaýarys: ‘Mundan soň men başga bir perişdäniň asmandan inip gelyändigini gördüm; onuň uly güýji bardy; we ýer onuň şöhraty bilen ýagtyldy. Ol güýçli ses bilen gaty batly gygyrdy we şeýle diýdi: Beýik Babil ýykyldy, ýykyldy, we jynlaryň mesgenine, her bir nejis ruhuň penahanasyna, hem-de her bir haram we ýigrenji guşuň kapasa öwrüldi’ [Ylham 18:1, 2].”

“Şeýle bolsa, gökden gelyän nuruň bize gelen wagtynda onuň hiç bir alamatyny tanamaga taýýar ýagdaýda bolmasak, onda şol habary nädip biljek? Şeýle hem, bizerazy gelyän birinden gelen mahaly, eger-de ony Hudaýyň Ruhunyň iberendigi barada elimizde iň kiçijik-de subutnama bolmasa, onda iň garaňky aldawa-da dessine aldanarys. Mesih aýtdy: ‘Men Atamyň ady bilen gelyärim, emma siz meni kabul etmeýärsiňiz’ [ser. Ýahýa 5:43]. Indi bolsa, hut Minneapolisdäki ýygnakdan bäri şu ýerde dowam edip gelyän iş hem şoldur. Çünki Hudaý Öz ady bilen, siziň garaýyşlaryňyz bilen gabat gelmeýän bir habary iberýär; sonuň üçin [siz netije çykarýarsyňyz] munuň Hudaýdan gelen bir habar bolup bilmejekdigini.” Sermons and Talks, volume 1, 142.